

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. 15. De Ritu Armenorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

ter noster, Quoniam tuum est regnum, Oratio ad B. Virginem, deprecationes pro variis necessitatibus, & finis.

§. XV.

De ritu Armenorum.

I. **C**larissima inter omnes Asiæ regiones est Armenia, multitudine populorum, terræ fertilitate, salubritate aëris, & locorum amœnitate. Dividitur in majorem, & minorem. Major Turcomannia nunc dicitur, Popul, & Curdi. Minor Pegian, & Bozoc; & dividitur à majori, Euphrate flumine. Illa sub Persarum, hæc sub Turcarum tyrannico dominio miseram servit & duram servitutum. Ad fidem Christi conversa fuit B. Apostoli Bartholomæi prædicatione, quam illibatam per aliquot secula conservavit; sed ut res humanæ in deterius semper labuntur, vicinæ Græciæ erroribus tandem adhæsit, & à Romana Ecclesia separata est. Porro statum Religionis Armenæ verè, copiosè, & eleganter describit vir multis pro Catholica fide exantlatis laboribus illustris D. Clemens Galanus Surrentinus Clericus Regularis in sua Conciliatione Ecclesiæ Armenæ cum Romana, quæ nuper Romæ Latino & Armeno idiomate edita est typis sacræ Congregationis de propaganda fide. Ab hoc, qui multis annis in illis regionibus moratus est, & ab ejus discipulo Der Garabiet Monacho Armeno Cyriaci Armeniorum Patriarchæ Catholici nuper defuncti fratre germano viro Catholico ea didici, quæ de illius Ecclesiæ ritibus hic fideliter describo.

II. Psalterium, sicut Græci in viginti Cathismata, ita Armeni in octo sectiones dividunt, quas canones appellant. Prima sectio continet Psalmos decem & septem, à primo usque ad 18. *Cæli enarrant*, exclusivè. Secunda habet Psalmos decem & octo, à decimo octa-

vo usque ad 36. *Noli emulari in malignantibus.* Tertia constat Psalmis undeviginti, à trigésimo sexto usque ad 55. *Miserere mei Deus quoniam conculcavit me homo.* Quarta est Psalmorum decem & septem, à quinquagesimo quinto usque ad 72. *Quam bonus Israël Deus.* Quinta est Psalmorum viginti septem, à septuagesimo secundo usque ad 99. *Iubilate Deo omnis terra.* Sexta habet Psalmos septem, à nonagesimo nono usque ad 106. *Confitemini Domino quoniam bonus.* Septima Psalmis constat tredecim, à centesimo sexto usque ad 119. *Ad Dominum cum tribularer clamavi.* Octava denique ab hoc usque ad finem Psalmos continet triginta duos. Hæ Psalterii divisiones adjunguntur Officio divino jam ex Psalmis, aliisque precibus constituto, sicut Græcorum Cathismata: & sic Psalterium non semel, aut bis in hebdomada, ut supra de Græcis dictum est, sed semel in die totum ex integro in Monasteriis percurrunt. In aliis autem Ecclesiis ipsas sectiones ita per ferias dividunt, ut non nisi semel in Hebdomada Psalterium expleant.

III. Totum Officium in octo dividunt partes. Prima dicitur *Meschehieseris*, sive media nox, & est Officium nocturnum, quod ab illis media nocte recitatur. Secunda, *Arravodian*, Diluculum, sive Laudes. Tertia, *Arievachal*, ortus solis, idest prima. Quarta, *Iernort*, hora tertia. Quinta, *Vieziervort*, hora sexta. Sexta, *Inniervort*, hora nona. Septima, *Ierieghuorian*, Vesperæ. Octava, *Khakhaghaghan*, pacificatio, sive requies, & est Completorium. His accedit nonum quoddam Officium, quod à singulis privatim dicitur in fine crepusculi vespertini antequam cubitum eant. Sed de singulis sigillatim agendum est.

Nocturnum Officium incipit ab Oratione Dominica. Tum dicunt ter *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam. Benedicta sit consubstantialis, unica, & individua Trinitas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus nunc & semper, & in sæcula sæculorum.*

Amen. Sequuntur Psalmi *Domine quid multiplicati sunt*, *Domine Deus salutis mee*: *Benedic anima mea Dominum*, & omnia quæ intra me sunt: *Domine exaudi orationem meam*, auribus percipe obsecrationem. In fine Psalmorum dicitur *Gloria Patri*: Tum Oratio quæ incipit, *Excitati à quiete somni*, quem nobis concessit amator hominum *Deus in subsidium fragilitatis nostræ*, gratias agamus illi. post Orationem legitur Concio sive Parænesis, qua lecta psallunt quinquagesies *Domine miserere*, & in diebus jejuniorum centies magna & elata voce; diebus autem festis ter tantum. Mox unus dicit Orationem *Gratias agimus tibi Domine Deus noster*, &c. cantant deinde Hymnos, sive Cantica quædam ab ipsis composita vario metrorum genere. Post hæc diebus Dominicis legunt Evangelium. Sequuntur preces. *Intercessione sanctæ Dei Genitricis*, *S. Ioannis Baptiste*, & *S. N.* illius scilicet cuius festivitas agitur, *concede nobis omnipotens Deus*, &c. Hic interferunt duas priores Psalterii sectiones: Tum leguntur quatuor Conciones sive sermones exhortatorii, diversi pro temporum diversitate, & post singulos singulas cantant Orationes diverso tono. Sequitur Hymnus incipiens *Rex seculorum*. Tum alius Hymnus singulis feriis diversus. Mox alia deprecatio, lectio Menologii, *pater noster*, & finis. Et hic percurreunt tertiam, quartam, & quintam sectionem psalterii.

Laudes post Orat. Dominicam inchoantur à Versu *Repleti sumus mane misericordia tua usque ad finem ps.* Sequitur immediatè Cant. 3. puerorum. Tum Oratio *Benedicite Creatorem creaturarum*, *Dominum dominorum*, *Regem regum*, &c. Ode in laudem SS. Invitatio ad orandum. Oratio ad Beat. Virginem. Canticum *Magnificat*. Hymnus in laudem B. Virginis. Canticum *Benedictus*: Hic verò diebus Dominicis sequentia intermiscant: preces pro omni statu hominum hoc modo. Sacerdos ait, *Oremus Dominum pro tali re*, vel perso-

na : Respondent omnes, *Dominum oremus* : Orationem
Tu es Rex seculorum, &c. Tres Versus psalmodum di-
 versos pro temporum diversitate : *Sit nomen Domini be-*
neditum ex hoc nunc & usque in seculum : Evangelium de
 Resurrectione : sermonem seu concionem, *Lati magno*
gaudio propter nuntium Resurrectionis Domini nostri Iesu
Christi, &c. & brevem Orationem. Hæc omnia die-
 bus Dominicis. Aliis diebus post Canticum Zacharia
 sequitur Oratio. Deinde psalm. 50. *Miserere*. Exhorta-
 tio ad orandum per intercessionem Sanctorum illius
 diei. Ode iterum Encomiastica Sanctorum. Oratio qua
 posternunt se Deo. psalmus *Laudate Dominum de caelis*,
 cum duobus sequentibus. Tres Versus replicati in ho-
 norem Dei, & Sanctorum illius diei. *Gloria in excelsis*
Deo. Duo Versus ex psalmis, varii pro dierum varietate.
 Orationes quas tres Monachi, seu Clerici decan-
 tant. Oratio, Trifagion, psalm. *Laudate pueri Dominum*.
 Hic verò die Dominica legitur Evangelium diei. Ode
 seu Hymnus, psalmi, *Verba mea auribus percipe Domine*,
Dilexi quoniam exaudiet Dominus, cum duobus se-
 quentibus. *De profundis*, *Deus in nomine tuo saluum me*
fac. Duo postremi Versus psalmi 85. Iterum preces
 pro omni statu hominum, Hymnus, Concio, Oratio,
Pater noster, & finis.

Prima sic peragitur. *Pater noster*. *Sit nomen Domini*
benedictum in secula, ante solem permanet nomen ejus, cum
 cæteris Versibus usque ad finem psalmi 75. *Gloria Patri*.
 Oratio. psalm. *Bonum est confiteri Domino*, Oratio; Psalmi,
Deus Deus meus ad te de luce vigilo : *Te decet Hymnus*.
 Oratio. Hymnus diebus dumtaxat jejuniorum. psalmus,
Deus Deus meus respice in me. *Audiam fac mihi*
mane misericordiam tuam, usque ad finem Psalmi 142.
Eruclavit cor meum. *Deus in adjutorium meum intende*.
 Duo postremi Versus psalmi 85. *Gloria patri*, Concio,
 Oratio, & *Pater noster*.

Ad Tertiam. *Pater noster*. Oratio ad Spiritum san-

DIVINÆ PSALMODIÆ. CAP. XVIII. 653

Antiphona. Psalm, 50. *Miserere*. Canticum, & Concio, *Sectio sexta Psalterii*. Oratio iterum ad Spiritum sanctum. Psalm. 21. & 142. à Versu octavo usque ad finem. *Gloria Patri*. Concio, Oratio, & *Pater noster*.

Ad Sextam. *Pater noster*. Oratio ad Patrem. *Miserere*. Concio, & Oratio. *Sectio septima Psalterii*. Quatuor primi Versus Psalmi 40. Psalm. *Qui habitat*. Concio, Oratio, & *Pater noster*.

Ad Nonam *Pater noster*. Oratio ad Filium, *Miserere*. Concio, & Oratio. *Sectio octava Psalterii*. Psalmi *Dilexi*, *Credidi*, & *Laudate Dominum omnes gentes*. Canticum. Concio, & *Pater noster*. Hic autem in conventu dicitur Missa, sive Liturgia. Hac peracta, & extra Ecclesiam ea omissa sequitur Psalmus unus diversus pro varietate diei. Tum encomium, sive Oratio panegyrica ad Sanctum cujus ea die recolitur memoria. Trisagion. Oratio & Concio. Versus aliquot Psalmorum. Lectio proluxa ex Prophetis, vel ex Apostolo, ita ut integra Epistola perlegatur. *Alleluia* bis. Tres Versus ex Psalmis. Semel *Alleluia*. Lectio Evangelii. *Credo*, Concio, & Oratio. *Pater noster*, & finis.

Vesperæ sic celebrantur. *Pater noster*. *Ego autem ad Deum clamavi, & Dominus salvabit me*. *Vespere, & mane, & meridie narrabo, & annuntiabo, & exaudiet vocem meam*. Sequuntur alii Versus ab ipsis compositi. Tum *Gloria Patri*. Psalmus *Inclina Domine*. *Gloria Patri*. *Gloria tibi Domine*. Psalm. 139. *Eripe me Domine ab homine malo*, cum duobus sequentibus. Preces ut supra in Laudibus, repetendo viginti tribus vicibus ad totidem Orationes *Dominum oro*: sed hæ præces dicuntur tantum die Dominico. Deinde Oratio. Trisagion. Psalm. *Levavi oculos meos in montes*. Canticum. Concio, & Oratio. Psalmi *Qui habitat*. *Ad te levavi oculos meos*. *Deus in nomine tuo salvum me fac*. Concio. Oratio. *Pater noster*.

Completorium duplex est. Alterum dicitur in Eccle-

ha immediatè post Vesperas in ipso occasu solis. Alterutro à singulis privatim recitatur initio noctis post refectio-
nem in fine crepusculorum, post quod nefas est quic-
quam cibi vel potus capere, aut cum aliquo colloqui.
Primum sic procedit. *Pater noster. Domine Deus salutis meae
in die clamavi, & nocte coram te: Intret in conspectu tuo ora-
tio mea, inclina aurem tuam ad precem meam. Gloria Pa-
tri. Psalmi Cum invocarem. Domine ne in furore. Usque-
quo Domine. Conserva me Domine. Exaudi Domine justi-
tiam meam. Quemadmodum desiderat cervus. Deus in ad-
jutorium. Duo postremi Versus Psalmi 85. Gloria Patri.
Canticum prolixum, quo faustam à Deo noctem precan-
tur. Concio, & Oratio, Psalm. Dominus illuminatio
mea. Hymnus diebus dumtaxat jejuniorum. Concio,
Oratio, & Pater noster.*

Secundum sic recitatur. *Pater noster. Emitte lucem
tuam, & veritatem tuam, & quæ sequuntur usque ad
finem Psalmi 42. Gloria Patri, cum quibusdam versi-
culis. Ex Psalmo Beati immaculati in via aliquot octo-
narii, videlicet, Et veniat super me misericordia tua Do-
mine: Memor esto verbi tui servo tuo: Iniquos odio habui:
Appropinquet deprecatio meo in conspectu tuo Domine. Psal-
mi 35. quatuor postremi versus, Quoniam apud te est
fons vite, &c. Ex Cantico Abacuc, Ego autem in Do-
mino speravi usque ad finem. Psalmi Qui habitat. Ad te
levavi oculos meos. Deus in nomine tuo salvum me fac. Ini-
tium Cantici puerorum, Benedictus es, usque ad Be-
nedicite aqua. Psalmus postremus Laudate. Nunc dimit-
tis Ex Psalmo 137. Versus Si ambulavero usque ad
finem. Ex Psalm. 141. Clamavi ad te Domine usque ad
finem. Magnificat. Duo ultimi Versus Psalm. 85. Ora-
tio, Psalmus Cum invocarem. Hymnus, Lectio Evan-
gelii. Oratio prolixa. Pater noster, & finis.*

IV. In Armenia majori est parva quædam Provincia
quæ dicitur Nascivanensis decem circiter oppida ha-
bens, in quorum majori Abraner residet Episcopus

Catholicus. Hæc ad veram, & Catholicam fidem conversa fuit tempore Joannis XXII. Romani Pontificis à B. Bartholomæo Bononiensi Ordinis Prædicatorum illarum partium Episcopo : suntque in ea aliquot ejusdem Ordinis monasteria, in quibus divinum recitatur Officium lingua quidem Armena, sed juxta consuetudinem Fratrum Prædicatorum, quem ritum sequuntur etiam Presbyteri seculares in provincia degentes.

§. XVI.

De ritu Maronitarum.

I. **C**æsar Baronius in Notationibus ad Romanum Martyrologium ad diem vigesimam primam Octobris; Maronitæ, inquit, sunt illi Christiani qui proprios habentes Episcopos, degentes in monte Libano magna fidei sinceritate, & animi ardore communicant Romanæ Ecclesiæ. An verò Maronitarum nomen à Maronia civitate Syriæ, vel à sancto Marone Abbate sortiti sint, non audeo definire. Ipsi autem Maronitæ in Romano Collegio degentes hac de re à me interrogati responderunt se primos esse Christi fideles, qui ab ipso Christo sive ab Apostolis ad fidem conversi fuerunt, quam semper integram, & inviolatam conservarunt : atque idè ipsi soli inter omnes Phœnicæ incolas Romanum Pontificem Christi Vicarium esse, & Petri successorem confitentur. Nomen autem Maronitarum vel à S. Marone primo illarum gentium Patriarcha se accepisse existimant : vel quia Maronita voce Syriaca idem est ac Dominicus, unde ipsi Maronitæ sive Dominici vocantur, quia fidem nunquam violarunt, quam à Domino acceperunt. Plura de Maronitis, eorumque nomine, statu, & Religione curioso Lectori suppeditabit Franciscus Sacchinus Historiæ Societatis Jesu p. 4. lib. 6. num. 37. & sequentibus.